Lietas Nr. A420214215
Lietas arhīva Nr. SKA-1166-15

LĒMUMS

Rīgā 2015.gada 17.augustā

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesnese V.Krūmiņa
tiesnese I.Skultāne
tiesnese L.Slica

rakstveida procesā izskatīja pieteicējas Aizkraukles rajona Daudzeses pagasta zemnieku saimniecības /Nosaukums A/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 26.jūnija lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt izskatīšanai pēc būtības pieteicējas lūgumu par pagaidu noregulējuma piemērošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja vērsās tiesā par Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisijas (turpmāk – komisija) 2015.gada 20.aprīļa lēmuma Nr.4-1.2/15-111 atcelšanu daļā, ar kuru aizliegts pasūtītājam AS „Latvijas valsts meži" slēgt trīsgadīgos iepirkuma līgumus ar atklātā konkursā noteiktajiem uzvarētājiem un uzdots pasūtītājam pārtraukt konkursu, un lūdzot tiesu atļaut pasūtītājam slēgt trīsgadīgos iepirkuma līgumus ar konkursa uzvarētājiem.

[2] Administratīvā rajona tiesa ierosināja administratīvo lietu par minētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku.

[3] Izskatījusi pieteicējas lūgumu par pagaidu noregulējuma – uzdot pasūtītāja iepirkumu komisijai atkārtoti pieņemt lēmumu par konkursa rezultātiem – piemērošanu, Administratīvā rajona tiesa ar 2015.gada 26.jūnija lēmumu atteica pieņemt izskatīšanai minēto lūgumu. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Publisko iepirkumu likuma 38.panta trešā daļa paredz, ja pasūtītājs ir pieņēmis lēmumu izbeigt iepirkuma procedūru, tas var piemērot sarunu procedūru. Ja iepirkuma procedūra ir pārtraukta, tā nav atsākama. Saskaņā ar minētā likuma 84.panta otrās daļas 5.punktu, izskatot iesniegumu par iepirkuma procedūras pārkāpumiem, komisija ar savu lēmumu var atcelt pasūtītāja vai iepirkuma komisijas lēmumu par iepirkuma procedūras izbeigšanu vai pārtraukšanu, ja iesniegums ir pamatots. Savukārt minētā panta trešā daļa noteic, ka šā panta otrās daļas 2., 3. un 5.punktā minētajos gadījumos komisija var lemt par pasākumiem konstatēto pārkāpumu novēršanai. Komisija var uzdot pasūtītājam pārtraukt iepirkuma procedūru tikai tādā gadījumā, ja pasūtītāja pieļautos iepirkuma procedūras pārkāpumus citādi nav iespējams novērst. No minētajām tiesību normām izriet, ka pasūtītājs, pieņēmis lēmumu par iepirkuma procedūras pārtraukšanu, nevar vēlāk to atsākt pēc paša iniciatīvas. Konkrētajā gadījumā komisija ir atzinusi, ka pasūtītāja pieļautos pārkāpumus citādi nav iespējams novērst, kā pasūtītajam aizliedzot noslēgt trīsgadīgos iepirkuma līgumus ar pieteicēju un pārtraucot iepirkuma procedūru. Līdz ar to šajā lietā nav iespējama iepriekšējā stāvokļa atjaunošana (atkārtota prettiesiska lēmuma pieņemšana par konkursa rezultātiem), jo lēmums tā pārsūdzētajā daļā ir izpildīts un zaudējis spēku.

[3.2] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 185.[1]panta otrajai daļai un 195.panta pirmajai daļai pagaidu aizsardzības līdzeklis nevar pārsniegt pieteikuma prasījuma robežas. Tā kā pieteicēja ir iesniegusi pieteikumu par lēmuma atzīšanu par prettiesisku, tiesa lems par lēmuma tiesiskumu, nevis par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tā tiktu atzīta par konkursa uzvarētāju. Apmierinot pieteicējas lūgumu par pagaidu noregulējuma piemērošanu – uzdot pasūtītāja iepirkuma komisijai atkārtoti pieņemt lēmumu par konkursa rezultātiem, faktiski tiktu radītas sekas, kādas izskatāmās lietas ietvaros nevarētu radīt tiesas spriedums. Tādēļ lūgums par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu lietā pārsniedz prasījuma robežas, kas nozīmē, ka šāds lūgums nav pieļaujams.

[4] Par rajona tiesas lēmumu pieteicēja iesniegusi blakus sūdzību, kurā norādīts, ka tiesa ir nepareizi interpretējusi Publisko iepirkumu likuma 38.panta trešo daļu. Tiesai, konstatējot, ka komisija nepamatoti uzdevusi pārtraukt iepirkuma procedūru, zūd iepirkuma procedūras pārtraukšanas objektīvais pamatojums. Šādā situācijā būtu jāsecina, ka iepirkuma procedūra pārtraukta bez objektīva (tiesiska) pamata, līdz ar to minētā tiesību norma nav piemērojama un tajā noteiktās tiesiskās sekas neiestājas. Tādējādi, konstatējot pārsūdzētā komisijas lēmuma prettiesiskumu, tiesas kompetencē ir lemt par iepirkuma procedūras tiesisku turpināšanu. Līdz ar to lūgums pagaidu aizsardzības ietvaros lemt par pasākumiem iepirkuma procedūras turpināšanai tiesvedības laikā nepārsniedz prasījuma robežas.

Motīvu daļa

[5] Pieteicējas mērķis ar pieteikuma iesniegšanu tiesā, attiecīgi arī prasot pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu, ir panākt nepamatoti pārtrauktas iepirkuma procedūras turpināšanu.

Atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 38.panta otrajai daļai pasūtītājs var jebkurā brīdī pārtraukt iepirkuma procedūru, ja tam ir objektīvs pamatojums. Savukārt panta trešā daļa nosaka, ja iepirkuma procedūra ir pārtraukta, tā nav atsākama.

38.panta trešā daļa liedz pasūtītājam atsākt reiz pamatoti pārtrauktu iepirkuma procedūru, taču tā neliedz Iepirkumu uzraudzības birojam un vēlāk

arī tiesai atcelt nepamatotu pasūtītāja lēmumu par procedūras pārtraukšanu. Pretējā gadījumā iepirkuma procedūras tiesiskuma kontrole neapšaubāmi zaudētu efektivitāti. Personas tiesību aizsardzības mērķim tiesā vispirmām kārtām jābūt tiesiskuma atjaunošanai (šajā gadījumā – iepirkuma procedūras tiesiskai turpināšanai), nevis iestādes rīcības prettiesiskuma konstatēšanai un tai sekojošai zaudējumu atlīdzināšanai, kas nenoved pie konkurences atjaunošanas, vienlīdzības un patvaļas aizlieguma principa ievērošanas publisko iepirkumu jomā. Līdz ar to pasūtītāja lēmums par iepirkuma procedūras pārtraukšanu tiesā ir vērtējams caur prasījuma par administratīvā akta atcelšanu prizmu (*sk. Augstākās tiesas 2011.gada 2.novembra lēmuma lietā Nr.SKA-1006/2011 6.punktu*).

[6] Nav pamata no tiesā pārbaudāmā pieteikuma priekšmeta viedokļa iepriekš minētās tiesību normas interpretēt atšķirīgi gadījumā, kad lēmumu par iepirkuma procedūras pārtraukšanu nav pieņēmis pasūtītājs, bet komisija, uzdodot pasūtītājam pārtraukt iepirkuma procedūru, kā šajā lietā. Komisija saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 84.panta otrās daļas 3.punktu, izskatot iesniegumu par iepirkuma procedūras pārkāpumiem, ar savu lēmumu var aizliegt slēgt iepirkuma līgumu vai vispārīgo vienošanos un atcelt iepirkuma procedūras dokumentos noteiktās prasības vai pasūtītāja vai iepirkuma komisijas lēmumu pilnībā vai kādā tā daļā, ja iesniegums ir pamatots un komisijas konstatētie pārkāpumi var ietekmēt lēmumu par iepirkuma tiesību piešķiršanu. Savukārt šā panta trešā daļa noteic, ka šā panta otrās daļas 2., 3. un 5.punktā minētajos gadījumos komisija var lemt par pasākumiem konstatēto pārkāpumu novēršanai. Komisija var uzdot pasūtītājam pārtraukt iepirkuma procedūru tikai tādā gadījumā, ja pasūtītāja pieļautos iepirkuma procedūras pārkāpumus citādi nav iespējams novērst.

Publisko iepirkumu likuma 85.panta pirmā daļa paredz komisijas lēmuma pārsūdzību tiesā un attiecīgi tiesas kompetenci veikt kontroli pār šādu lēmumu kā jebkurā citā gadījumā. Komisija atbilstoši minētajām tiesību normām, konstatējot iepirkuma procedūras pārkāpumus un uzskatot, ka šos pārkāpumus nav iespējams novērst, pieņem ne tikai lēmumu aizliegt slēgt pasūtītājam iepirkuma līgumus ar uzvarētājiem un atceļ pasūtītāja lēmumu par konkursa rezultātiem, bet arī uzdod pasūtītājam pārtraukt iepirkuma procedūru, tas ir, lemj par pasākumiem konstatēto pārkāpumu novēršanai. Savukārt tiesa pārbauda, vai komisija ir pamatoti pieņēmusi lēmumu uzdot pasūtītājam pārtraukt iepirkuma procedūru, tas ir, vai komisija pamatoti pasūtītāja rīcībā konstatējusi pārkāpumus, turklāt tādus, kurus, komisijas ieskatā, citādi nevar novērst. Citiem vārdiem, vai ir bijis objektīvs pamatojums pārtraukt iepirkuma procedūru. Tiesa, secinot, ka komisijas lēmums nav tiesisks, komisijas lēmumu atceļ. Tādējādi konstatējot, ka nepastāv komisijas konstatētie šķēršļi iepirkuma procedūrā, tā ir turpināma.

Ievērojot minēto, rajona tiesa nepareizi interpretējusi Publisko iepirkumu likuma 38.panta trešo daļu.

Turklāt vēršama tiesas uzmanība uz apstākli, ka, nepareizas minētās tiesību normas interpretācijas dēļ arī administratīvā lieta ir ierosināta tikai par komisijas lēmuma prettiesiskumu, nevis atcelšanu.

[7] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 323.pantā noteiktajām Administratīvās apgabaltiesas un Augstākās tiesas kompetences robežām, izskatot blakus sūdzību, augstākas instances tiesai, izskatot blakus sūdzību, ir kompetence pēc būtības lemt tikai par konkrēto jautājumu, kas ar blakus sūdzību nonācis tai izskatīšanā (piemēram, par atteikšanos pieņemt pieteikumu, par pieteikuma atstāšanu bez virzības, par tiesvedības apturēšanu). Augstākās tiesas ieskatā, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 323.panta jēgai blakus sūdzības kārtībā ir pārbaudāms tikai tas ar lietas virzību un izskatīšanu saistītais jautājums, ko vispirms – ar pārsūdzēto lēmumu – ir risinājusi tiesa, kuras izskatīšanā ir lieta. Jautājuma izlemšana pēc būtības līdz ar to ir saprotama tikai kā attiecīgā procesuālā jautājuma izlemšana ar citu rezultātu. Augstākas instances tiesas kompetencē nav lemt par lietas izskatīšanas virzību citā blakus jautājumā vai kopumā, kamēr to nav darījusi lietu izskatošā tiesa (*sk. Augstākās tiesas 2008.gada 22.aprīļa lēmuma lietā Nr.SKA-322/2008 7.punktu un 2008.gada 25.aprīļa lēmuma lietā Nr.SKA-350/2008 8.punktu*).

Augstākajai tiesai ar konkrēto blakus sūdzību izskatīšanai ir nonācis jautājums par pagaidu aizsardzības līdzekļa *pieļaujamību*, jo to ir risinājusi rajona tiesa. Tāpēc Augstākā tiesa šīs blakus sūdzības ietvaros nelemj par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu pēc būtības, bet tas nododams izskatīšanai rajona tiesai.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, 323.panta pirmās daļas 2.punktu un 324.panta pirmo daļu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Atcelt Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 26.jūnija lēmumu un nosūtīt lietu Administratīvajai rajona tiesai lūguma izskatīšanai par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu.

Atmaksāt Aizkraukles rajona Daudzeses pagasta zemnieku saimniecībai /Nosaukums A/ samaksāto drošības naudu – 14,23 *euro*.

Lēmums nav pārsūdzams.